

Kurzusleírás (tematika)

Kurszus címe: Humánökológia szerda 13:40-15:00, M_018				
Kurszus oktató(k) neve és elérhetősége: Lányi András, lanyi.andras@tatk.elte.hu				
Kód: di77	Kapcsolódó tanterv (szak/szint): doktori	A tantárgy helye a tantervben (szemeszter):	Kredit: 5	Tanóraszám: 20 Egyéni hallgatói munkaóra:
Kapcsolt kódok:	Típus: (szeminárium/előadás/gyakorlat/konzultáció stb.)	Szab.vál-ként felvehető-e?	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurszus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):				
A kurszus célja és alapelvei: Az ökológiai belátásoktól inspirált kutatások nyomán új szempontok és új értelmezési keretek jelentek meg a társadalomtudományokban és a filozófiában. A kurszus kísérletet tesz ezek bemutatására, és ezekre támaszkodva tekinti át a második ezredfordulón kibontakozó civilizációs válság meghatározó folyamatait.				
A kurszus keretében feldolgozandó témakörök, témák: 1. "Az ember fáj a Földnek": civilizációs válság – ökológiai következmények 2. Vissza a természethez – de melyik természethez? Ember és természet. Az emberi természet 3. Mi a helyzet a tudással? A technikai civilizáció és kritikussai 4. A fejlődéstől a fenntarthatóságig. A növekedés határai. Ökológia és ökonómia 5. A globalizáció folyamata 6. Médiakörnyezetben. A kulturális globalizáció 7. Öko-esztétika – lehet-e tájképet festeni az ökocidium korában? 8. A lokalizáció programja. A hely helyreállítása és a tervezés folyamata 9. Az ökopolitika filozófiája 10. Az ökoetika útkeresése				
Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai: A kurszus menete, az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük (több tanár esetén akár a tanári közreműködés megosztását is jelezve): <i>alkalmanként egy-egy nagy témakört mutat be a bevezető előadás, ezt kérdések, vita, korreferátum követi</i> A hallgatók tennivalói, feladatai: <i>aktív részvétel az előadásokon, szakirodalom alapján korreferátum készítése</i> A tanulás környezete: tanterem				

Értékelés: ötszámjegyű

Értékelés módja: (milyen módszerekkel zajlik az értékelés {teszt, szóbeli felelet, gyakorlati demonstráció stb.}) *A hallgatókkal történő egyeztetés nyomán: kisesszé vagy szóbeli vizsga*

Az értékelés szempontjai (mi mindent veszünk figyelembe az értékelésben): *Évközi aktivitás + vizsgateljesítmény*

Ajánlott irodalom:

1.

J.R.McNeil: Valami új a nap alatt. Ursus Libri Bp. 2011

Vida G: Csökkenő biodiverzitás, növekvő gazdaság – meddig? Bartholy J, Pongrácz R: A klímaváltozás és várható következményei; Szöllősi-Nagy A: Víz – a 21. század nagy kihívása, in Lányi, Kajner szerk:

Fenntarthatóság a felsőoktatásban, UNESCO MNB, Bp. 2019

Interjú Szathmáry Eörssel <https://24.hu/tag/szathmary-eors/>

2.

Henry David Thoreau: Walden. Fekete Sas Bp. 2008

Erazim Kohak: Ökológiai tapasztalatunk változatai. In Lányi szerk: Természet és szabadság. Osiris, 2000

Lányi András: Oidipusz avagy a Természetes Ember. Liget Műhely, Bp. 2015

3.

Hans Jonas: Az emberi cselekvés megváltozott természete. In Természet és szabadság

Fritjof Capra: A newtoni világgépezet; Jacques Ellul: Az ember a technika rendszerében. In Tillmann J.A. szerk: A későújkor józansága I. és II. Göncöl 1994-2004

Lewis Mumford: Az új Organon; Az óriásgép tervezete. In Mumford: A gép mítosza. Európa, Bp. 2000

4.

Jean-Francois Lyotard: A posztmodern állapot. Századvég, Bp. 1993

Ulrich Beck: Kockázattársadalom – út egy másik modernitásba. 1.2.fej. Századvég 2003

Lányi András: A fejlődéstől a fenntarthatóságig. Pannonhalmi Szemle 2017.4.

Herman Daly: Egy megállapodott gazdaság felé. Kovász 164. 2012

5.

Jerry Mander: Technologies of Globalization; The Rules of Corporate Behaviour; Herman Daly: The Perils of Deregulation, in Gldsmith, Mander eds: The Case Against the Global Economy. Sierra Club, S.Francisco 1996

Vandana Shiva: Életben maradni; Garret Hardin: A mentőcsónak erkölcstana. In Lányi, Jávör szerk: Környezet és etika. L'Harmatan, Bp. 2005

6.

Anthony D. Smith: Towards a Global Culture? In Held, McGrew eds: The Global Transformations Reader. Polity Press, Cambridge 2003

Denis McQuail: Új média – új elméletek. In McQuail: A tömegkommunikáció elmélete. Wolters Kluwer, Bp. 2015

Lányi András: Hogyan mondjuk meg nekik? <http://mek.oszk.hu/22100/22156/22156.pdf>

7.

[David Abram: Az érzékek igézete. Polaris Bp. 2022](#)

[Lányi András: Ökoesztétika. Magyar Művészet V.1. 2017](#)

[Lányi András: Karátson Gábor. Kortárs, Bp. 2021](#)

8.

Helena Norberg-Hodge: Localization – a strategic solution to globalised authoritarianism.

www.longreads.tni.org

Roger Scruton: Zöld filozófia, 5. és 7. fejezet. Akadémiai Kiadó, Bp. 2018

Lányi, Farkas G. szerk: Miért fenntarthatatlan, ami fenntartható? L'Harmattan, Bp. 2010

9.

Andrew Dobson: Green Thought. Routledge, London 2007

John Dryzek: The Politics of the Earth, 10. fejezet. Oxford Univ. Press 2013

Lányi András: Bevezetés az ökofilozófiába – kezdő halódóknak. L'Harmattan, Bp. 2020

10.

Peter Singer: Minden állat egyenlő! Holmes Rolston: A környezeti etika időszerű kérdései; Arne Naess: Önmegvalósítás. In Lányi, Jávorka szerk. Környezet és etika. L'Harmattan, Bp. 2005

Nagy Boldizsár: Védőbeszéd a jövő nemzedékekért. Liget 1994.2.

Lányi András. Miért nem éhes a Dasein Heideggernél? Korunk 2018.1.

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín: Egyéni egyeztetés alapján